

2228

B.SC. SECOND YEAR EXAMINATION, 2019
PHYSICS
Paper – I

**Kinetic Theory, Thermodynamics
& Statistical Physics**

Time: Three Hours

Maximum Marks: 50

PART – A (ਖਣਡ – ਅ)

[Marks: 10]

Answer all questions (50 words each).

All questions carry equal marks.

ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਨਿਵਾਰੀ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋ।

ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

PART – B (ਖਣਡ – ਬ)

[Marks: 25]

Answer five questions (200 words each).

Selecting one from each unit. All questions carry equal marks.

ਪ੍ਰਤੀਕ ਇਕਾਈ ਸੇ ਏਕ–ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਨਤੇ ਹੁਏ, ਕੁਲ ਪੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜਿਏ।

ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਤਰ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋ।

ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

PART – C (ਖਣਡ – ਚ)

[Marks: 15]

Answer any two questions (300 words each).

All questions carry equal marks.

ਕਾਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜਿਏ। ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਤਰ 300 ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋ।

ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

PART - A / ਖਣਡ - ਅ

Q.1 (a) Define temperature of inversion.

ਵ੍ਯੁਕ੍ਰਮਣ ਤਾਪ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(b) What is Brownian motion?

ਬ੍ਰਾਊਨੀਅਨ ਗਤਿ ਕਿਸ ਹੈ?

(c) What is the effect of temperature on mean free path?

ਮਾਧਾਂ ਸੁਕਤ ਪਥ ਪਰ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਹੋਤਾ ਹੈ?

(d) Velocity of four molecules is $V, 2V, 3V, 4V$. Find rms velocity.

ਚਾਰ ਅਣੂਆਂ ਕਾ ਵੇਗ $V, 2V, 3V, 4V$ ਹੈ। ਵਰਗ ਮਾਧਾਂ ਸੂਲ ਵੇਗ ਨਿਕਾਲਿਏ।

(e) State Zeroth law of thermodynamics.

ਸ਼ੂਨ्य ਨਿਯਮ (ਊਬਾਗਤਿਕੀ ਕਾ) ਕਾ ਕਥਨ ਲਿਖਿਏ।

(f) Write principle of increase of Entropy.

ਏਨਟ੍ਰੋਪੀ ਕੇ ਵ੃ਦ਼ੀ ਕਾ ਸਿਵਾਂਤ ਲਿਖਿਏ।

(g) Define phase space.

ਕਲਾ ਆਕਾਸ਼ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(h) If Wien's constant $b=0.3$ cm kelvin, calculate the temperature of sun whose radiation has maximum in green region at $\lambda = 5500 \text{ \AA}$.

ਯਦਿ ਵੀਨ ਨਿਯਤਾਂਕ $b=0.3$ ਸੇਮੀ. ਕੇਲਿਵਨ, ਤੋਂ ਸੂਰ੍ਯ ਕੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕੀ ਗਣਨਾ ਕੀਜਿਏ ਜਿਸਕੇ ਵਿਕਿਰਣ ਕਾ ਅਧਿਕਤਮ ਹੋਰੇ ਵਰਣ ਕੀ ਪਰਾਸ ਮੈਂ $\lambda = 5500 \text{ \AA}$ ਪਰ ਹੈ।

(i) Write Boltzmann entropy relation.

ਬੋਲਟਜ਼ਮੈਨ ਏਨਟ੍ਰੋਪੀ ਸਮਬੰਧ ਲਿਖਿਏ।

(j) Name the statistical distribution applicable to photons.

ਫੋਟੋਨ ਪਰ ਲਾਗੂ ਸਾਂਖਿਕ ਵਿਤਰਣ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।

PART - B / ਖਣਡ - ਬ

UNIT -I/ ਇਕਾਈ - I

Q.2 Describe liquifaction of helium.

ਹੀਲਿਯਮ ਫਰਵਣ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕੀਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.3 Write notes on -

- (a) Kinetic modal of gases
- (b) Van der Waals model of gases

ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ -

- (a) ਗੈਸਾਂ ਕਾ ਗਤਿਜ ਮ੉ਡਲ
- (b) ਗੈਸਾਂ ਕਾ ਵੱਨ ਡਰ ਵੱਲਸ ਮ੉ਡਲ

UNIT -II/ ਇਕਾਈ - II

Q.4 Derive expression for diffusion coefficient in a gas.

ਕਿਸੀ ਗੈਸ ਮੋਹਰਣ ਗੁਣਾਂਕ ਕਾ ਵਾਂਝਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੀਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.5 Derive expression for thermal conductivity in a gas.

ਕਿਸੀ ਗੈਸ ਮੋਹਰਣ ਗੁਣਾਂਕ ਕਾ ਵਾਂਝਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੀਜਿਏ।

UNIT -III/ ਇਕਾਈ - III

Q.6 Deduce Maxwell's thermodynamic relations.

ਮੈਕਸਵੇਲ ਕੇ ਊਬਾਗਤਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.7 Explain the process of cooling by adiabatic demagnetization.

ਰੁਦ੍ਧੋ਷ ਵਿਚੁੱਲ੍ਹਕਨ ਸੋ ਸ਼ੀਤਲਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮਝਾਇਏ।

UNIT -IV/ ਇਕਾਈ - IV

Q.8 State and deduce Stefan-Boltzmann law.

ਸਟੀਫਨ-ਬੋਲਟਜ਼ਮੈਨ ਨਿਯਮ ਕਾ ਉਲਲੇਖ ਕਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੀਜਿਏ।

OR/ ਅਥਵਾ

Q.9 Write notes on –

- (a) Probability (in thermodynamics)
- (b) Radiation pressure
- (c) Accessible and inaccessible states

टिप्पणी लिखिए –

- (a) प्रायिकता (ऊष्मागतिकी में)
- (b) विकिरण दब
- (c) प्राप्य व अप्राप्य अवस्थाएँ

UNIT -V / इकाई - V

Q.10 Write a detailed note on Boltzmann canonical distribution law.

बोल्टज़मैन कैनोनिकल वितरण नियम पर विस्तृत टिप्पणी लिखिए।

OR / अथवा

Q.11 Write a note on Planck's constant.

प्लांक नियतांक पर एक टिप्पणी लिखिए।

PART - C / खण्ड - स

Q.12 Derive barometric equation. Give its applications.

बैरोमेट्रिक समीकरण निर्गमित कीजिए। इसके अनुप्रयोग बताइए।

Q.13 Define, derive formulae and explain mean, rms and most probable speed in gases.

गैसों में माध्य, वर्ग माध्य व सर्वाधिक प्रायिक वेग को परिभाषित कीजिए, सूत्र स्थापित कीजिए व समझाइए।

Q.14 Describe Carnot's cycle. Determine its efficiency. State Carnot's theorem and relate it to the second law of thermodynamics.

कार्नो चक्र का वर्णन कीजिए। इसकी दक्षता ज्ञात कीजिए। कार्नो प्रमेय को उल्लेख कीजिए व इसे ऊष्मागतिकी के द्वितीय नियम से जोड़िए।

Q.15 Derive Planck's radiation formula for spectral energy distribution of black body radiations. Use it to obtain Wien's displacement law.

कृष्णिका विकिरण के स्पेक्ट्रमी ऊर्जा वितरण के लिए प्लांक विकिरण सूत्र की व्युत्पत्ति कीजिए। इसका उपयोग करके वीन विस्थापन नियम प्राप्त कीजिए।

Q.16 Explain applications of Bose-Einstein and Fermi-Dirac statistics.

बोस-आइंस्टीन व फर्मी-डिराक सांख्यिकी के अनुप्रयोग समझाइए।